

Slovenski dom

Štev. 256

V Ljubljani, petek 10. novembra 1939

Leto IV

Preiskava in podrobnosti o atentatu v Münchenu

70 mrtvih in ranjenih, 13 milijonov nagrad za izsleditev atentatorjev - Nasprotujoče si razlage o tem, kdo je v ozadju atentata

Berlin, 10. nov. o. O atentatu v Münchenu so prišle iz raznih virov na dan doslej naslednje podrobnosti: Peklenski stroj v dvorani pivovarne Bürgerbräu je eksplodiral ob 21.20, devet minut potem, ko je kancler Hitler s spremstvom zapustil dvorano. Skoraj vse vodilne osebnosti narodno socialistične stranke in vlade so bile v spremstvu kanclerja. Če bi se bil Hitler zamudil samo deset minut, bi bil najbrž izgubil življenje on in vsi nemški voditelji, kakaj pekleni stroj je bil nastavljen vrh stebra, v čigar vznožju je bil oder s kanclerjevo mizo, od koder je Hitlerje govoril svojim starim tovarišem iz prvih časov narodnega socializma. Hitler je topot začel govoriti pol ure prej kakor druga leta in je bil njegov govor pol ure krajši kakor sicer. Po nemški uradni razlagi, so vse te okoliščine dokaz čudežne sreče, katere je deležen kancler Hitler v svojem življenju. Druga leta je kancler Hitler vedno ostal v omenjeni kleti dolgo v noč in se pogovarjal s starimi bojevniki, odlikovani z narodno socialističnim redom »Redom krvi«. Letos pa tega ni storil, marveč se je takoj po govoru naglo poslovil in odšel na postajo, kjer je že bil pripravljen zanj poseben vlak. S tem posebnim vlakom se je kancler takoj odpeljal v Berlin in je za atentat zvedel šele med potjo, kakor pravi uradna poročila. Vest o atentatu mu je sporočil voditelj nemške policije Himmler, ki je zanjo zvedel ob postanku na neki postaji. Hitler je dopotoval v Berlin večeraj zjutraj. Na postaji ga je pozdravil maršal Göring. Hitlerjevske organizacije pa so mu ob poti do kanclerske palače prirejale navdušene manifestacije.

Vodstvo reševalnih del v poslopju Bürgerbräua je prevzel Hitlerjev namestnik Rudolf Hess, kakor pravi uradna poročila, ki trde tudi, da ni bil ranjen pri atentatu noben uglednejši član narodno socialistične stranke. Vodstvo preiskave v Münchenu je Himmler dal svojemu pomočniku Wolfu. Za izsleditev atentatorjev je bila razpisana nagrada pol milijona mark. Ker je pa že prvo uradno poročilo, še preden je bil znan kakršen koli uspeh preiskave, dalo v javnost vest, da je atentat delo angleških volonov, so nemške oblasti razpisale še dodatno nagrado 300.000 mark za vsakogar, ki bi mogel dati kakše podatke o tem, kje v tujini so atentat pripravljali in kdo je bil pri tem udeležen. Nagrado lahko dobi nemški ali tuji državljani, ki bi Hitlerjevskim oblastem lahko postregel z zaželenimi podatki.

Ta druga nagrada bo izplačana v tujem denarju, najbrž v dolarjih navzlic pomanjkanju deviz v današnji Nemčiji. Iz tega dejstva je videti, da bi nemške oblasti zelo rade ugotovile, da je bil atentat delo tujih sil, ne pa delo domačih nasprotnikov narodnega socializma in sedanje nemške politike.

Kakor pa pričajo uradna poročila, zlasti pa napovedi nemškega tiska, bodo nemške oblasti ta atentat naj je bil pripravljen iz tujine, ali doma, ali pa, kakor pravijo Angličani in Francozi celo naročen — porabile za brezobzirno obračunavanje z vsemi notranjimi nasprotniki narodnega socializma. Ti nasprotniki postajajo zadnje čase zlasti med delavstvom vse predržnejši in bi utegnili ograjati nemško vojno silo od znotraj, bodisi s sabotažo, po tovarnah, bodisi s propagando med vojaštvom, bodisi z zarotami.

Po drugi strani to atentat dal priliko za nove razpembe premoženja političnih nasprotnikov, zlasti Judov in katoličanov.

Po poročilih nemškega tiska vlada med nemškim ljudstvom silovita jeza zaradi atentata. Ko so prišle v velika nemška mesta prve vesti o atentatu, so se ljudje za liste kar tepli, zlasti še, ker so prve novice govorile o smrti več narodno socialističnih pravokov med drugim Hessa, Göbbelsa itd.

München, 10. novembra. o. Očiščevalna dela v poslopju pivovarne Bürgerbräu se nadaljujejo. Notranjost pivovarne je en sam kup podrtin, katere so odstranili do zdaj toliko, da so lahko rešili iz pod njih vse mrtve in ranjene. Reševanje mrtvih in ranjencev je trajalo celih osem ur. Pri tem so

se odigrali strahotni prizori, ker so žrtve atentata obupno vpile, klicale na pomoč in preklinjale. Ranjence so takoj odpeljali v bolnišnico. Po zadnjih vesteh je atentat zahteval 7 mrtvih in 63 ranjenih. Od tega je 29 nevarno ranjenih in je treba pričakovati še nekaj smrti.

Takoj po atentatu so kraj nesreče fotografirali, slikali so pa tudi vsako žrtev in ranjenca ter fotografije z letalom poslali kanclerju Hitlerju.

Po uradnih podatkih politične policije so med žrtvami atentata naslednji:

Franc Lutz iz Münchena, član SS oddelkov; Vilhelm Kaiser, veletrgovca iz Sonna pri Münchenu, glavni voditelj S oddel. in namestnik voditelja motoriziranih oddelkov SS; blagajničarka v pivovarni, Marija Henle, radionapovedovalka; Leonard Reindl, glasbenik; Emil Kasberger, Evgen Schachta ter še ena oseba, katere ime še ni ugotovljeno.

Zaradi Hitlerjevega prihoda je bil na večer atentata ves München pokoncu, vsi lokali, kavarne in pivnice so bile nabito polne, pa tudi po ulicah je bilo veliko ljudi. Takoj po atentatu je policija dala prižgati vso razsvetljavo po münchenskih ulicah, da bi laže dobila sumljive ljudi. Za München je bila ne-

naдна razsvetlitev poseben dogodek, saj mora biti mesto že od začetka vojne v popolni temi. Ljudje po cestah in lokalih so prvi trenutek mislili, da je sklenjen mir. Začele so se velike manifestacije in sveda tudi popivanje, kakor pred nedavnim v Berlinu, ko je neznana radijska postaja na nemškem valu sporočila sklenitev mira. Ko pa je začela v lokale vdirati policija in so ljudje zvedeli za pravi vzrok nenadne razsvetljivosti, se jih je polotilo silno razočaranje.

Že ponoči je bilo izvedenih veliko aretacij na cestah in po stanovanjih. Policija je pridržala v zaporih zlasti vse tujce, kar so jih ujeli po cestah in po hotelih.

O uspehih preiskave doslej ni izšlo nobeno uradno poročilo.

Berlin, 10. nov. m. Zaradi večerajšnjega poskusa atentata na voditelja nemškega naroda in državnega kanclerja Hitlerja v Bürgerbräu so nemške policijske oblasti pomnožile straže pred palačo državnega kanclerstva, poleg tega pa postavile tudi številne civilne policijske agente pri ostalih javnih poslopih. Posebno strogo so nadzorovali tujce. Mnogo ljudi, ki so večeraj prišli v

palačo državnega kanclerstva, so temeljito preiskali. Policijski organi so jim pregledali žepne in denarnice.

Ker je tudi neki zasebnik dal za izsleditev atentatorjev na razpolago 100.000 mark, je skupni znesek za nagrade izsledilec narasel na 900.000 mark (13 milijonov dinarjev).

Vesti 10. novembra

Državni poglavarji več evropskih nevtralnih držav so poslali kanclerju Hitlerju brzojavne čestitke k srečni rešitvi ob atentatu.

Po zadnjem govoru nemškega kanclerja v Münchenu je nemogoča sleherni misel o tem, da bi se v Evropi sklenil mir brez vojne, pravijo v ameriških uradnih krogih.

Ameriška vlada bo počakala na poročilo svojega berlinskega poslanika o tem, kaj je z atentatom v Münchenu, šele potem bo sklepala ali naj pošlje Hitlerju čestitko, da je ušel smrti, ali ne.

Finsko politično odposlanstvo za pogajanja s Sovjetsko Rusijo je bilo večeraj v Kremlju in imelo dolga posvetovanja z Molotovim ter drugimi sovjetskimi zastopniki. Posvetovanju je ves čas prisostvoval tudi Stalin.

Bolgarska kraljica Ivana je danes potovala skozi Ljubljano v Italijo, kjer bo ostala nekaj tednov.

Francoški in angleški tisk daje vse priznanje in hvalo mirovnim predlogom holandske kraljice in belgijskega kralja, vendar pravi, da Anglija in Francija na to mirovno ponudbo ne bosta mogli zadovoljivo odgovoriti vse, dokler ne bodo izpolnjene njune zahteve za zagotovitev miru v Evropi, ne moreta pa skleniti miru na podlagi sedanjega stanja, ko je Nemčija uničila Češkoslovaško in Poljsko ter si s tem pridobila nadoblast v Srednji Evropi.

Za novega angleškega poslanika v Parizu je imenovan Oliver Harwey, glavni tajnik angleškega zunanjega ministra.

Francoški listi posvečajo malo pozornosti zadnjemu Hitlerjevemu govoru. Bavijo se samo s tistim odstavkom, v katerem Hitler pravi, da je naročil Göringu, naj takoj pripravi vse potrebno za petletno vojno. To prica, da je Nemčija opustila misel na bliskovito vojno, kakršna se je obnesla proti nepripravljeni in slabo oboroženi Poljski.

Francoški finančni minister Renaud je imel večeraj v pariškem ameriškem klubu govor, v katerem je dal izredno priznanje mirovnim naporom papeža Pija XII. V nadaljevanju govora pa je popisoval žrtve, ki jih je Francija sprejela, da bi preprečila vojno. Vse te žrtve pa so bile zastopni, in zaradi tega je morala Francija seči po orožju.

Boljševiške oblasti so v zasedenih poljskih pokrajinah začele zapirati vse cerkve in sinagoge. Francoški minister za kolonije Mandel je večeraj izjavil zastopnikom tiska, da je Francija v kolonijah že do zdaj mobilizirala domačinskega vojsstva več, kakor v svetovni vojni skupaj.

Načelnik nemškega generalnega štaba general Keitel je izdal odlok, s katerim je določena smrtna kazen za vsakogar, kdor bi z neumestnimi govoricami skušal jemati nemškim vojakom pogum. Ravno tako je določena huda kazen za vsakogar, kdor bi pošiljal v tujino pisma za ujetnike, dodeljene nemškim kmetom.

Sv. oče Pij XII. bo na prihodnjem konzistoriju imenoval 11 novih kardinalov, med njimi bo tudi newyorški nadškof mgr. Pellmann.

400.000 nemških in čeških Judov bodo v kratkem preselili na ozemlje, ki ga je za Jude izbrala nemška vlada na zasedenem Poljskem.

Holandski list »Handelsbulet« prinaša članek s slikami o poplavi na nemški Siegfriedovi fronti. Na slikah se vidi poplavljeni utrbe in tanke, ki so zastali v vodi.

Nemško bombno letalo je bilo prisiljeno pristati ob švedski meji. Posadka štirih mož je internirana.

Roosevelt je snoči prispel v Washington, kjer bo ostal teden dni.

Madžarski vojni minister izjavlja, da je Madžarska pričela z utrjevanjem svoje meje ob novi ruski meji.

Snoči je eksplodirala pol tone težka mina v Madridu v univerzitetnem mestu. Eksplozija je bila tako močna, da so v Madridu popokale šipe in okna. O žrtvah ni nobenih poročil.

Francoška vlada je danes sklicala na važno sejo pod vodstvom predsednika republike Lebruna.

Nemške bojne ladje so v Severnem morju zajele dva norveška parnika, ki sta peljala les proti Angliji. Angličani pa so na Atlantskem oceanu ujeli 7500 tonski nemški parnik, ki je vozil za 250.000 dolarjev opija iz portugalske Vzhodne Afrike.

Francoške vojaške oblasti so dale zapreti strasbourškega poslanca Meurerja, zaradi veleizdaje in vohunstva na korist Nemčije.

Sovjetske radijske postaje so snoči oddajale vest o atentatu v Münchenu, vendar so se vzdržale sleherne razlage, kar je precej nenavadno.

Vsi turški listi z velikim navdušenjem pišejo o večerajšnji seji velike narodne skupščine, ki je potrdila obrambno zvezo z Anglijo in Francijo. Listi pravijo, da se s tem dogodkom začne nova srečna doba Turčije, saj je ta pogodba dovolj močna, da bo ohranila mir v vzhodnem Sredozemlju in preprečila, da bi se vojna razširila tja.

Nemški in tuji tisk o atentatu na Hitlerja

Berlin, 10. novembra. »Frankfurter Zeitung« piše ob atentatu v Münchenu naslednje: Ni ga Nemca, ki ne bi pomislil na ono državo, s katero je vodja pred atentatom tako odločno obračunal. Vsa Nemčija žaluje za žrtvami, ki so na dan svoje proslave padle zaradi atentata. Enako sočustvuje z vsemi ranjenimi vsa Nemčija. Vse nemški narod se zahvaljuje božji previdnosti, ki je obvarovala voditelja nemškega rajha pred atentatom, katerega posledice bi bile nedogledne. Ta zločin bo razkrinkan, razkrinkane pa morajo biti tudi angleške spletke, da se pokaže, kdo je odgovoren za zločin. Nemški narod v tem trenutku bo še tesneje strnil svoje vrste okoli voditelja.

Rim, 10. novembra. AA. Diplomatski urednik Agencije Stefani piše: Münchenski atentat obsoja enodušno ves italijanski narod. Načrt, po katerem naj bi izginili poglavarji nove Nemčije, se ni posrečil. Fašistovska Italija se tega zelo veseli. Italijani pošiljajo sožalje družinam padlih žrtev tega gnušenega atentata.

Pariz, 10. novembra. Pariški tisk je posvečen Hitlerjevemu govoru in atentatu, ki je bil izveden takoj po odhodu. »Tempe« pravi, da Hitler ne more več uspešno vzdrževati utvare, da se bori za varnost nemškega naroda. Kar se tiče eksplozije, pa je čudno to, da se v državi, ki živi pod strogim režimom Gestapa in v kateri sistematično molče o vseh dejstvih, ki se tičejo Hitlerjeve osebnosti, trdijo, že pred uvedbo preiskave, da so za to odgovorni tuji agenti. Toda ta taktika je znana in z njo ne bodo mogli nikogar voditi za nos. »Journal des Debats« izraža bojazn, da bi ta dogodek lahko imel za posledico krvavo masševanje. »Intransigeant« pravi, da atentat ne more biti delo posameznika, temveč je izraz nezadovoljstva, ki vlada v Nemčiji zaradi vojne, ki jo je začel vodja. Dejstvo je, da je atentat bil izvršen v samem svetišču nacizma, dokazuje, kakšen razdor vlada v Nemčiji.

Amsterdam, 10. nov. o. List »Telegraph« poroča podrobnosti o atentatu v Münchenu in pravi, da je navzlic uradnim nemškim trditvam o zvezi atentatorjev s tujino, vsa zadeva zavita v skrivnost, kakor je bil zavil v skrivnost požig nemške državne zbornice leta 1934. List čisto odkrito namiguje, da atentat ni bil pripravljen od tujih ali domačih nasprotnikov narodnega socializma, marveč, da je bil naročen iz razloga, da bi služil kot pretveza za preganjanje nasprotnikov sedanje nemške politike, in za očiščenje Nemčije vseh elementov, ki bi mogli z notranjim rovarjenjem slabiti nemško moč na frontah. List pravi, da je bil Hitlerjev obisk v

Münchenu naznanjen komaj 8. novembra, to je na dan atentata zjutraj in da so atentatorji imeli na razpolago za priprave samo nekaj ur. Če bi bile varnostne oblasti pri straženju prostorov v Bürgerbräu tako stroge kakor so ponavadi, bi bilo nemogoče, da bi prišel tja kdorkoli, ki ni viden in vpliven član narodno socialistične stranke. Preprosto občinstvo na sestankih bivših Hitlerjevih sobojnikov sploh ni imelo dostopa. Res pa je, da je bilo za to priliko vse dosti površneje zastraženo kakor ponavadi, vprašanje je samo, ali je bilo ta površnost hotena ali slučajna.

List poroča tudi, da so nemške oblasti že pripravile vse potrebno za najostrejšje korake proti političnim nasprotnikom, v narodno socialistični stranki in izven nje in je treba v kratkem pričakovati veliki aretacij, usmritev in pregonov. V zvezi s temi koraki spravljajo posvete, ki jih je kancler Hitler imel večeraj ves dan s svojimi najožjimi sodelavci.

Premikanja nemške vojske na zahodu

Pariz, 10. nov. o. Jutranje vojaško uradno poročilo pravi, da je prišlo tekom pretekle noči do manjših prask med posameznimi enotami.

Francoška in angleška ogledna letala so prinesla poročila, da so Nemci z velikim številom novih čet okrepili Siegfriedovo fronto. Evropska izdaja »New York Herald Tribune« poroča, da so bila zadnje dni izvedena velika premikanja nemških čet za bojno fronto. Edinice, ki so bile vidne na poljskem bojišču, so zdaj pri Siegfriedovi utrdbah.

Pomirjenje med Turčijo in Bolgarijo

Sofija, 10. nov. Kaže, da je napetost med Bolgarijo in Turčijo popustila. Posledica te popustitve napetosti je odpoklic obmejnih čet na obeh straneh. Do tega odpoklica je prišlo zadnje dni. V zvezi s tem trdijo, da so nade na morebitno nevtralnostno zvezo balkanskih držav boljše spritko novega vedenja Bolgarije.

Nemčija ne bo poslala nobenega odgovora na mirovno vabilo belgijskega kralja in holandske kraljice, pravijo dobro poučeni ljudje v Berlinu, ker tudi po italijanski sodbi je to posredovanje obojno na neuspeh.

Belgija in Holandija se pripravljata na morebitni nemški napad

Postopno poplavljanje holandskega ozemlja - Pred splošno mobilizacijo v Belgiji

London, 10. nov. o. V London prihajajo vedno nove vesti o premikanju nemških čet ob belgijski in holandski meji. Te vesti pravijo, da so Nemci poslali nove čete na vso holandsko mejo. Tako je prispelo večeraj več oddelkov konjenice, tankov in drugih vojnih enot. Ceste proti Holandiji so vse natrpane z vojaštvom in vozili. Opazili so tudi večje število transportov petroleja in drugih vojnih potrebščin. Nemci pripravljajo med Emmerichom in južnovzhodno od Arneima dva pontonska mostova na Renu.

Belgijske in holandske oblasti so odredile vse potrebno za morebiten nemški vdor na njihovo ozemlje. V Belgiji in v Holandiji so pobrali nadalje veliko število tovornih in osebnih avtomobilov za prevoz čet in vojaškega materiala na mejo.

Snoči je belgijsko vrhovno poveljstvo spet oddalo večje število čet na mejo. Holandska pa je nekatere nove predele ozemlja poplavlila, da prepreči morebitni nemški vdor. Na več krajih so oblasti izpraznile posamezna mesta, ki bodo ob potrebi poplavljeni.

V zadnjih dneh so prišle holandske oblasti na sled, kako prihajajo nemški vohuni na holandsko ozemlje. Nemška letala, ki so letela ponoči nad ozemljem, so spuščala s padalom svoje vohune na zemljo. Da pa se tako početje ne more ponavljati na nenaseljenih mestih, so holandske oblasti vse te predele poplavlile.

Na snotnem sestanku belgijske vlade je bilo sklenjeno, da pošljejo na mejo nadaljnjih 50.000 vojakov. Vsi dopusti so prekinjeni. Vsa motorna vozila in vse železniške proge so uporabili izključno za vojaški prevoz. V Albertovem prekopu pa so belgijske vojaške oblasti podminirale vse mostove.

Na snotnem sestanku je belgijski ministrski predsednik Colijn izjavil, da se bo Holandska, če bo le mogoče, vzdržala vojne.

Amsterdam, 10. nov. V zvezi s poročilom o kopičenju nemških čet na holandski meji poročajo, da je holandska vlada naročila vsem ladjam na reki Meuse in Merdveda, naj bodo pripravljene. Drugi korak holandske vlade je v tem, da je vse pripravila za poplavo tudi ostalega dela

države, če se pokaže potreba. Posebno opozarjajo na to, da v Nemčiji sploh niso vzeli na znanje mirovnega klica kraljice Viljemine. Vse vojaške točke v Holandiji so noč in dan zastražene in je vse storjeno, da se lahko takoj spusti voda. Kateri kraje bodo poplavlili, ne povedo, mislijo pa, da se bo poplava razširila na 80 milj južno od Zaiderskega jezera, ki leži vzhodno od Amsterdama. Evakuacijski načrt se izvaja z veliko natančnostjo.

Bruselj, 10. nov. o. Belgijska vlada je vpoklicala zadnjo divizijo, ki do sedaj še ni bila mobilizirana. Ta vpoklic obsega 60.000 mož in je z njim izveden prvi del splošne mobilizacije. Priprave za popolno splošno mobilizacijo so končane in je je treba pričakovati v kratkem.

Venlo, 10. novembra. AA. Havas. Po še nepotrjenih poročilih je večeraj popoldne padlo več strelav na holandsko-nemški meji blizu Blerika. Zdi se, da je v zadevo vpletenih več civilno oblečenih oseb. Ranjen ni nihče. Kaj se je prav za prav zgodilo, še ni prav znano. Uvedena je preiskava.

Na sledi za centralo starega železa

»Vem,« je dejal Bim. Rocky pa je

Od tu in tam

25 diplomiranih pravnikov bo sprejelo ministarstvo vojske in mornarice v vojaško sodno stroko. To službo bodo nastopili kot uradniški pripravniki 8. polojne skupine. Tisti kandidati, ki bodo sprejeti, bodo ostali v praksi pri sodnih ustanovah vojske in mornarice leto dni, nakar bodo morali polagati izpit. Če bodo pri tem izpitu pokazali, da so sposobni in bodo temu primerno tudi dobili ocene, bodo postali poročniki sodne stroke. Kdor bi se rad prijavil, mora poslati vsa potrebna spričevala sodnemu oddelku ministarstva vojske in mornarice v Belgradu najpozneje do 10. decembra.

Ministrski svet ne more izdati nobene uredbe z zakonsko močjo na področju banovine Hrvatske o stvarih, ki spadajo v pristojnost banovine, niti ne na podlagi pooblastil iz finančnega zakona. Z ozirom na to tudi uredba o pobijanju draginje in o brezvestni spekulaciji od 29. septembra 1939 ne velja za banovino Hrvatsko, ker govori o stvarih, ki spadajo v pristojnost banovine in je ni izdal kralj na predlog bana. Zato ta uredba tudi ni bila objavljena v hrvatskih »Narodnih Novinah« kot službenem glasilu banovine Hrvatske. V tej banovini ostane z ozirom na to v veljavi še vedno tisti zakon o pobijanju draginje in brezvestni spekulaciji, ki je izšel dne 30. dec. 1921. Prav isto velja tudi za ostale določbe, ki se nanašajo na pobijanje draginje in na brezvestno spekulacijo.

V Rim se je odpeljala danes večja skupina hrvatskih katoličanov pod vodstvom zagrebškega nadškofa dr. Alojzija Stepinca. V tej skupini je še šest hrvatskih škofov in okoli 150 romarjev iz vseh krajev banovine Hrvatske. V Rimu se bodo poklonili svetemu očetu Piju XII., obenem pa mu bodo izročili prošnjo, naj proglasi za prvega hrvatskega svetnika v vseh rimsko-katoliških cerkvah Nikolaja Tavliča.

30 milijonov investicijskega posojila je odobreno za zagrebški mestni občini z odlokom hrvatskega bana dr. Subašića. Občina je to posojilo najela pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev. Posojilo bo vrnjeno v petnajstih letih s šestdesetsto obrestmi, vsako leto pa bo občina odplačala po tri milijone dinarjev. Kakor določa investicijski načrt, se bo to posojilo porabilo za zgraditev vodovoda, kanalizacije, gradnjo cest, ureditev zagrebških predmestij in za druge podobne stvari.

Proti ustanovitvi četrte banovine, namreč Bosne in Hercegovine, je na svoji zadnji seji sarajevski odbor JNS ostro nastopil. Svoj eklep je telegrafično sporočil glavnemu odboru te stranke v Belgrad. Glasi se pa: »S sejo krajevnega odbora zahtevamo, da glavni odbor začne najstrebši boj proti vsakemu poskusu ustanovitve avtonomne Bosne in Hercegovine in proti razkosavanju srbskih pokrajin. Bosna in Hercegovina kot četrta banovina bi pomenila uničenje vseh plodov krvavih bojov, težanj in žrtv Srbije in bosansko-hercegovaških Srbov, pomenila bi pa tudi ognjišče razdora med brati raznih veroizpovedi in izvor hudih pretrsov za vso državo. Drina ne sme nikdar več postati meja med Bosno in Srbijo. — Predsednik dr. Ljubomir Bilic.«

Osrednje carinske blagajne so v zadnjih desetih dneh meseca oktobra nabrle 24.775.898 din. V istem razdobju preteklega leta je bilo vplaćanih 32.670.056 dinarjev. Od 1. aprila do 31. oktobra t. l. je bilo plaćanih skupno 583.552.634 din. Za isto razdobje je v proračunu določenih 604.826.250 din, kar pomeni, da je bilo 21.273.616 din ali 4,42% manj vplaćanih.

Polovično vozno na državnih železnicah za tja in nazaj je odobril prometni minister vsem onim, ki se želijo odpeljati na mednarodno nogometno tekmo med Madžarsko in Jugoslavijo. Ta tekma bo 12. t. m. v Belgradu. Vozna olajšava velja za odhod 11. in 12. za vrnitev pa 12. in 13. t. m. Potrdila, ki ga bo izdala vrhovna zveza o udeležbi na tej tekmi, oziroma vozovnice nazaj grede ni treba zigosati.

Prodaja bencinske mešanice za motorna vozila je bila zadnje čase v gotovi meri omejena, kar so v neobveščeni javnosti razumeli kot neke vrste spekulacijo ter so se v zvezi s tem pojavili v javnosti tudi gotovi protesti. Uprava državnih monopolov opozarja, da so to omejitve, ki je gospodarskega značaja, narekovale posebne razmere in težave, ki so se pojavile trenutno pri uvozu nafte in njenih derivatov v našo državo. Da bi se izognili neugodnim posledicam glede bodoče dobave nafte in njenih proizvodov, je bila uvedena blažja omejitev, ki bo prenehala, čim bodo razmere to dovoljevale.

18 milijonov dinarjev posojila bo dobila drinska banovina pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Belgradu. To posojilo je odobril zdaj tudi minister za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Budisavljević. Vrnjeno bo v dveh letih in ga bodo porabili za ureditev in razširjenje banovinskih bolnišnic in zdravilišč v drinski banovini. — Iz tega sklepa se vidi predvsem dvoje, namreč, da imajo takšni zavodi, kot je Osrednji okrožni urad za zavarovanje delavcev, dovolj denarja, če lahko podeljujejo takšna posojila, drugič pa tudi hvalavredno dejstvo, da so ta denar obrnili vsaj v pravi namen.

Glavna ravnateljica Osrednje evropske delniške družbe za rude, g. Leaderja iz Londona, je včeraj dopoldne sprejel minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andrić. Razgovor se je nanašal na angleško podjetje v Mežici. Kmalu zatem je minister sprejel zastopnika jugoslovansko-nemške trgovske zbornice iz Berlina dr. Bertholda in Franke.

O ženski volilni pravici pri nas so začeli v zadnjem času srbski časopisi spet obirno pisati. Med drugimi je napisala v obrambo ženskega sveta neka Marija Selaković-Tkač lep članek, v katerem pravi tudi tole: »Najdostojnejša za žensko je, da postane žena in mati. Toda ženske so bile prisiljene dvigniti svoj glas in zahtevati svoje pravice. Toda svojega glasu žena ni vzdignila zato, češ da hoče spremeniti svoj spol, da obleče hlače, da vzame v roke cigareto, da zamahne s sabljico ter da agita po šodih in podeželskih krčmah. Pač pa je bil razlog zelo enostaven in razumljiv. Mož se je iznevil družini in žena je ostala s svojimi otroki ponižana in neposkrbljena. Niso gospodarske razmere razdrle zakonske zveze, pač pa nerazumljiva »kultura«, ki razen dobrega prinaša tudi strašne grozote... Nesrečno žene in otroci so ostali sami. Njihovo število je raslo vedno bolj. Te mučenice so bile prvi borci za enakopravnost žensk s moškimi. Njihova skrita želja je bila, da vrnejo sebi mir in veselje v družino in nič drugega... Glavna borba ženske naj gre za tem, da se popravi gromotni položaj moških, da bi mogli vzdrževati družino, treba pa je tudi poostriži zakone, ki bodo ženske in otroke bolj varovali pred brezvestnimi možmi in očeti...«

Za zgraditev desetih podeželskih ljudskih šol v najsiromašnejših krajih Bosanske Krajine je odobrila Osrednja zveza za varstvo otrok poldrugi milijon dinarjev. V zvezi s tem je bil v Banja Luki ustanovljen poseben odbor, ki bo vodil ta dela in ki bo tudi odločil, kje bi bilo te šole najpotrebneje zgraditi. Razumljivo je, da so ta sklep Zveze za varstvo otrok z velikim veseljem pozdravili povsod, predvsem pa v tistih krajih, kjer bodo dobili ljudske šole.

W. A. Mozart: „Figarova svatba“

S snočne premiere v Opernem gledališču je odhajalo občinstvo prav zadovoljno, saj je bilo priča skrbno in vestno pripravljene predstavi sijajnega Mozartovega dela.

»Figarovo svatbo« je veliki skladatelj na libretu, ki ga je bil po Beaumarchaisovi komediji pripravil gledališki pesnik Lorenzo da Ponte, komponiral v šestih tednih ter je bila kresna predstava dela na Dunaju leta 1786. »Figarova svatba« spada med najboljše Mozartove umetnine. Mesta so v njej, ki si v vsej operni literaturi zaman iščejo primere. Za sama uvertura je bisser. Izvajajo jo po koncertih kot samostojno točko na programu. Prekrasne melodije si sledi z bogatostjo, ki ji človek komaj utegne slediti; arije, kantilene, dueti, sijajna instrumentalna spremljava. Komaj si občudoval eno, že sledi druga, v naglem tempu se ikri in utripajo pred nami ta velika umetnina, ki je še dandanašnji eno najpriljubnejših del na programu vsake opere. Mozartova glasba je nesmrtna, občudovali jo bodo ljubitelji glasbene umetnosti v vsakem stoletju. Sijajen je finale drugega dejanja, arhitektonsko prav gotovo eno najpomembnejših muzikalno-dramatičnih del v operni literaturi. Stiri scene si glede v dramatičnem stopnjevanju, ki ga ustvarjajo in prožijo nastopi novih akterjev. Prav tako imeniten je tudi finale četrtega dejanja. Najpriljubnejše arije v »Figaru« so v prvem dejanju Figarova »Marsičeva bož zdej...«, Kerubina »Sam ne vem, kaj godi se z mano...«, Suzanina arija v sceni na vrtu »Ah, pridi, dragi...« ter kantilena grofice v začetku drugega dejanja, »Bog ljubezni«. V »Figarovi svatbi« se javlja ista značilnost kakor v vseh drugih Mozartovih delih: brezprimerna lahkonost ustvarjanja, gracioznost, neprekosljiva melodičnost. Ta glasba vre kakor voda iz neizčrpnega strdca, bogato, živo in bujno. Poslušalec se mora v občudovanju samo vprašati, le odkod jemlje komponist to bogastvo melodij, to dovršeno lepoto, to čudovito neizčrpnost glasbenega izražanja. Ta glasba nosi visoke in redke odlike, da zna izražati tudi najdrobnejše in najneznatnejše čustvene utripe ter ustvarjati velike dramske učinke.

Vodstvo sedanjega gledališča je še enkrat več dokazalo, kako resno pojmuje vlogo in naloge,

ki mu je bila poverjena. Z vestno in poštovovalno službo čisti glasbeni umetnosti si je že dozdaj znal pri našem opernem občinstvu vzbuditi velike simpatije in veštrano priznanje. Z uprizorjanjem del kakor je Mozartova »Figarova svatba«, si bo vodstvo krog opernega občinstva brez dvoma še povečalo in razširilo. V sedanjih časih je uprizorjanje takih del še dvakrat pomembno, saj učinkuje na duha vse drugače in vse globlje kakor moderne enodnevne, ki oevajajo oder in občinstvo le za prav kratek čas ter se nato umikajo v pozabo. Ta glasba pa je nesmrtna, velika in globoka, vrednote so v njej, ki jim noben čas ne bo mogel škodovati ali jih omajati. Visoko mesto jim je bilo za vselej odmerjeno in njihove pomembnosti ne bo nikdar okrnili noben novotar.

Snočna predstava je pokazala, da ljudje v našem opernem gledališču delajo resno, vestno in poštovovalno. Ko je človek gledal predstavo, se ni mogel iznebiti dojma, da med vsemi, ki so bili to predstavo pripravili ter jo naštevali, vlada duh iskrenega delovnega tovarišstva in medsebojne ustrežljivosti.

Režiser Ciril Debevec je svojo nalogo opravil izborno. Ta nadarjeni režiser se je začel naglo znehati v novi okolici, nov dokaz o njegovi veliki zmogljivosti. Prav dober je bil stari mojster Betetto nosilec glavne vloge. Imenitno njegovo partnerko Suzano je ustvarila Ribičeva, ki je bila skrajna glasovno nekoliko šibka, pozneje pa se je od dejanja do dejanja popravljala in je v zadnjih dveh dejanjih popolnoma zadovoljila. (Zanimivo je, da so se po prvih dveh dejanjih prav tako tudi vsi drugi lele res polno razpeli in ob koncu našli zavidanja vredni višek.) Prav doba je bila tudi Vidaličeva v vlogi Rozine; mojstrsko je zlasti odpevala kantileno »Bog ljubezni« v drugem dejanju. Brez V. Janka bi naša Opera težko izhajala; zanesljiv in trden stebel njenega ansambla predstavlja Heybalova, ki je bila kot paž Kerubina Heybalova, zdi pa se, da je vlogo interpretirala za spoznanje preveč operetno in je na ta način stopala nekoliko iz okvira. Vsi ostali, Kogejeva, Zupan, Poljanarjeva, Orel, Sladoljev in Marčec so svoje partije odigrali in odpeli z znanjem in z ljubeznijo.

Dirigent dr. D. Švara je obzirno in spretno vodil svoje ljudi ter je v veliki meri pomagal, da je predstava »Figarova svatba« odlično uspela.

Vladina skrb za sezonske delavce in pasivne kraje

Razveseljiva izjava ministra za soc. politiko dr. Budisavljevića

Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Srdjan Budisavljević je včeraj častnikarjem odgovorjal na razna vprašanja, ki so mu jih zastavili glede izseljeniških vlog, katere bo izplačala država, glede naših sezonskih delavcev v Nemčiji in o tem, ali je vlada že kaj ukrenila za zboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva v pasivnih krajih. Prvo vprašanje je rešila uredba, ki je bila te dni izdana in katero smo objavili včeraj.

o naših sezonskih delavcih v Nemčiji

je minister izjavil:

»Okoli 15. t. m. se bodo začeli vračati naši kmetijski delavci iz Nemčije. Teh je 13.000. Približno 6.000 jih bo še ostalo tam, ker je bilo tako določeno v pogodbi med Nemčijo in našo državo letos spomladi. Kr. vlada je storila vse, kar je potrebno, da se ta vrnitev našim izseljencem čim bolj olajša, ter je v prvi vrsti zagotovljena menjava srebrnih mark, ki jih izseljenci po nemških deviznih predpisih smejo nesti s seboj. Vsak delavec bo dobil na roko netto 1330 dinarjev za srebrno marko, kar se že danes dogaja. To je bilo sklenjeno predvčerajšnjim na konferenci, katere se je udeležil poseben zastopnik nemškega gospodarskega ministrstva. S tem se popravljajo vsa časopisna poročila, ki so zaradi nepoučenosti navajala drugačne podatke.

Izseljenci bodo na meji dobili brezplačno popoln toplot obrok hrane ter je pripravljenih zadostno število vagonov, s katerimi se bodo lahko odpeljali v svoje rojstne kraje. Vlada je sprejela skupni predlog, ki sva ga sestavila skupno z finančnim ministrom dr. Šutejem, da se izseljencem ne zaračunajo stvari do vrednosti 10.000 dinarjev, kakor kolesa, stroji, razno delavsko orodje, ki ga nosijo s seboj iz Nemčije.

Šah

Tekma v »hitrem« šahu za prvenstvo Ljubljane

Ljubljana, 10. nov.

Kakor je bilo napovedano, se je snoči odigralo v šahovskih prostorih kavarne »Zvezda« tekmovalje za prvenstvo Ljubljane v »hitrem« šahu. Posebnih presenečenj ni bilo, kajti vsa prva mesta so si osvojili najbolj znani ljubljanski igralci. Prvo mesto je zadel Milan Vidmar ml., ki je nabral 11 točk in je edini ostal neporažen. Nato sledi po vrsti: prof. Gabrovšek Ludvik z 10,5, ki je med vsemi največkrat zmagal, Šorli Jože z 10, Preinčalk 9, Vidmar Ciril 7,5, Šiška Jože 7, Puc 6,5, Hren Lado 6, Požar 5, Kumelj Slokan 4, Furlani, Sikošek in Milnar pa vsak po 3 točke. Furlani je dosegel tako slab uspeh gotovo v veliki meri zato, ker je moral tekmovalje predčasno prekiniti. Na snočnem turnirju je Ljubljanski šahovski klub nastopil v dosti močnejši postavi kot prejšnji mesec in se zasluženo vsedel na vrh tabele.

Ljubljanski šahovski klub in Centralni šahovski klub bosta v nedeljo poslala vsak po tri skupine igralcev v boj za prehodni pokal.

Menčikova najboljša šahistinja na svetu

Na šahovski olimpiadi v Buenos Airesu je bil tudi turnir za žensko svetovno prvenstvo v šahu. Sprito močne udeležbe ni bilo kar tako že vnaprej jasno, da si bo svetovno prvenstvo priborila tudi pri teh tekмах g. Menčikova. Toda znova je dokazala, da ji med ženskimi svetom še vedno ni enake v kraljevski igri. Ženskega turnirja se je vsega skupaj udeležilo dvajset igralk in je bilo torej možno doseči največ 19 točk. Od teh jih je dobila Menčikova celih 18, kar kaže, da je imela s svojimi nasprotnicami precej lahek posel. Da je ne smemo preveč podcenjevati, dokazujejo nekatere značilne izjave svetovnih mojstrov, ki so imeli priliko že večkrat igrati z njo in ki so dostikrat morali iti od mize poraženi. Tako je sloviti Amerikane Capablanca pri neki priliki dejal, da ta ženska igra kot kak možak. Znani mojster Tartakower pa je nekoč rekel, da pozna malo moških, ki bi bolje igrali šah kot Menčikova. Za šalo celo govore o nekem šahovskem klubu, v katerega so »vpisani« vsi tisti svetovni mojstri, ki so z Menčikovo kdaj izgubili vsaj po eno turnirsko igro. Ta klub mora imeti res precej članov, če pomislimo,

Za pasivne kraje

Častnikarji so vprašali nato ali je ministarstvo za socialno politiko kaj ukrenilo v zvezi z zimo in težavnim položajem našega ljudstva v pasivnih krajih. Minister je odgovoril:

Do zdaj je ministarstvo za socialno politiko imelo izključno skrb za prehrano ljudi v pasivnih krajih. Zdej je bil del tega posla prenesen na kmetijsko ministarstvo, in sicer na ravnateljstvo za prehrano ljudstva. Zaradi tega je ministru za socialno politiko in ljudsko zdravje ostala skrb glede prevoza hrane v pasivne kraje. To ministarstvo se je obrnilo še na prometno in finančno ministarstvo zaradi ugodne rešitve prevoza hrane v pasivne kraje. Prometni minister lož. Beslić je izdal odlok, s katerim se za prevoz hrane po železnici daje na razpolago ministru za socialno politiko 3.000 vagonov. Finančni minister je odobril puseben kredit 4.500.000 din. S tem denarjem se bodo ministru za promet izplačali stroški prevoza za 3.000 vagonov. Na ta način bo možno po železnici brezplačno in v primerih skrajne potrebe prevažati hrano v pasivne kraje, s tem pa se bo mnogo olajšala tudi sama prehrana ljudstva v teh krajih.

Proti izkoriščevalcem

»Ali obstoji nevarnost, da pride do zlorab o priliki brezplačnega prevoza hrane po železnici?« so vprašali končno častnikarji. Minister je odgovoril: Ta nevarnost brez dvoma obstoji. Zato bodo izdane določbe, po katerih bodo strogo kaznovani vsi tisti, ki bi zlorabljali brezplačne izkaznice za prevoz. Na ta način bo možno stopiti na prste brezvestnim spekulantom, ki bi radi izkoristili znani državni prispevek za prehrano pasivnih krajev, tako da od tega državnega prispevka ne bi imelo nobene koristi ljudstvo v teh krajih, pač pa bi vse spravili v žep ljudje, ki jim je demar in pridobivanje bogastva edini življenjski smoter.

da je med žrtvami g. Menčikove tudi bivši svetovni šahovski prvak dr. Euwe, ki je z njo izgubil že dve igri. Če je na zadnjih mesečnih turnirjih ta igralca dosegla slabe uspehe, s tem naj torej še ne bi bilo rečeno, da jo sme vsakdo podcenjevati.

10.000 din nagrade, kdor izsledí tatu

Celje, 9. novembra.

V Celju so se danes popoldne razširile novice o veliki tatvini v hotelu »Novi svet« v Mariboru v Jurčičevi ulici, zaradi katere je oškodovan celjski veledraguljar g. Anton Lečnik za 100 tisoč din. Lečnikov zastopnik g. Slavko Rus je danes zjutraj obvestil svojega šefa v Celju, da se takoj pripelje v Maribor. Da bi storila čimprej izsledili, je g. Lečnik razpisal 10.000 din nagrade za vsakogar, ki ulovi tatu in mu vrne tudi kovčeg z zlatino in srebrnino.

Celjske novice

Iz Delavske zbornice v Celju. Predsednik sveta Delavske zbornice v Celju g. Dolinar je zaradi bolezni podal ostavko na svojo funkcijo, zaradi česar je Delavska zbornica v Ljubljani imenovala v članstvo sosveta g. Janka Zagarja. S 15. novembrom je odpovedana služba tudi dopisniku Delavske zbornice g. Grošlju. Knjižnica sedaj redno posluje.

Važno za splavarje iz Savinjske in Dravske doline. Splavarji Savinjske in Dravske doline so morda spregledali odlok generalne direkcije drž. žel. v Belgradu, ki je na prošnjo Zadruge splavarjev podaljšala vozno ugodnost po železnici za splavarje okrajev Gornji grad, Dravograd in Maribor pod istimi pogoji kakor lani. Splavarji naj si nabavijo primerne fotografije, da jih bo direkcija drž. žel. v Ljubljani potrdila. Vse bralce prosimo, da o tem opozore splavarje.

Naročajte in širite Slovenski dom!

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	temperatura v C	temperatura v F	Relativna vlažnost	Oblačnost	Veter (amer. akost)	Padavine
	sk. stanje	naš. večja	naš. manjša	in %	in %	m/m	vrsta
Ljubljana	764,6	14,7	11,5	83	10	SW ₁	—
Maribor	761,3	10,6	5,0	60	7	SW ₂	—
Zagreb	767,3	12,0	4,0	90	10	S ₂	—
Belgrad	768,9	15,0	7,0	90	0	NE ₇	—
Sarajevo	772,8	15,0	1,0	90	10	0	—
Vis	768,8	14,0	11,0	70	0	0	—
Split	768,8	17,0	11,0	60	0	NE ₁	—
Kumbar	767,7	17,0	10,0	90	4	N ₂	—
Rab	769,3	16,0	11,0	90	3	NNE ₁	—
Dobrovnik	767,8	19,0	8,0	90	0	ENE ₁	—

Vremenska napoved: Večinoma oblačno, južno vreme. Manjše padavine krajevno niso izključene.

Koledar

Danes, petek, 10. novembra: Andrej.
Sobota, 11. novembra: Martin.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta.

VI. prosvetni večer bo danes ob 8 v frančiškanskim dvorani. Na sporedu je proslava 400 letnice svetogorske božje poti. Za uvod bomo slišali romarsko pesem in deklamacijo o svetogorski Kraljici. Nato pa bo v besedi in sliki podal zgodovino in razgled s Sv. Gore predavatelj g. dr. Ivo Česnik. Brez dvoma bo to predavanje zanimalo vse obiskovalce Sv. Gore. Predprodaja vstopnic pri Sfilogolu na vogalu Frančiškanske ulice in pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7.

Frančiškanska prosveta v Ljubljani vprižori na Martinovo nedeljo 12. novembra ob 20 v frančiškanskim dvorani Nicodemijevo tridejansko komedijo »Postrežke« (Scampolo). Kakor vsako leto, bo tudi letos ob tej priliki izžrebana gosa. — Vstopnice so v predprodaji v trgovini A. Sfilogoi v Frančiškanski ulici od danes naprej.

»Sedejava družina« opozarja svoje članstvo na prosvetni večer, ki bo v petek 10. novembra ob 8 zvečer v frančiškanskim dvorani in bo posvečen svetogorski Materi božji. Na sporedu je deklamacija, petje in predavanje dr. Iva Česnika o zgodovini Sv. Gore in o razgledu s Sv. Gore. Vljudno vabimo naše člane, da se udeležijo tega prosvetnega večera. — Odbor.

Ljubljanska filharmonija bo na svojem XIII. simfoničnem koncertu 17. t. m. v uniojskih dvorani izvajala Rahmaninov koncert v c-molu op. 18 za klavir in orkester. Kot solist nastopi klavirski virtuoz Tone Trost. Druga točka sporeda je Lajovićev »Caprice«. S tem delom počasti filharmonija 60 letnico našega skladatelja. Zadnja točka sporeda je P. I. Čajkovski VI. simfonija »patetična«. Orkester, ki bo nastopil v polni zasedbi 70 godbenikov, bo dirigiral g. D. M. Sijanec.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 20:

Petek, 10. nov.: »Neopravičena ura«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Sobota, 11. nov.: »Kozarec vode«. Red A.
Nedelja, 12. nov.: Ob 15: »Pikica in Tonček«. Mladinska predstava. Izredno znižane cene od 14 din navzdol. — Ob 20: »Striček Vanja«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera — Začetek ob 20:

Petek, 10. nov. ob 15: »Trubadur«. Dijaška predstava. Cene od 16 din navzdol.
Sobota, 11. nov.: »Kjer škrlanček žvrgoli«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.
Nedelja, 12. nov.: Ob 15: »Gluhača Matere božje«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ob 20: »Pri belem konjčku«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.
Ponedelje, 13. nov.: Plesni večer Maksa Kurbosa in Irene Litvinove. članov in solista Ballets Russe de Monte Carlo. Izven.

Bekefičeva veseloigra »Neopravičena ura« nudi občinstvu večer prijetnega oddiha in zabave. Prizori iz šolskega in domačega življenja osmošolke Lili so nanizani spretno v igro vedrega značaja, ki izvalja mnogo smeha. Predstava drvi se bo vršila izven abonmana po znižanih cenah, na kar opozirjmo.

Scribov »Kozarec vode« ali »Vzroki in posledice« pokažejo politične in ljubavne spletke na dvoru angleške kraljice Ane. Duhovito in nadvse zabavno dejanje te skoraj 100 let stare komedije si velja pogledati.

Nedelja v Drami. Popoldne ob 15 se bo vprižorila mladinska predstava Kästnerjeve priljubljene igre »Pikica in tonček«. Poučna, zanimiva in zabavna igra mladini zelo ugaja, posebno pa pri kupni gospod Kazelec. Za to predstavo veljajo izredno znižane cene od 14 din navzdol. — Zvečer se bo ponovila Čehovljeva drama »Striček Vanja«, ki nudi sliko iz provincialnega življenja predvojne ruskega razumnika. Življenjsko razočaranje glavne pesnikove osebe Vanje, je orisano na človeško globok in močno dojmljiv način. Strička Vanjo bo igral Cesar, ki se je vrnil od vojaščine.

Danes popoldne se ponovi kot dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 16 din navzdol popularna Verdijeva opera »Trubadur«, ki po svojem dramatičnem dejanju in melodiozni glasbi upravičeno spada med najbolj razširjena dela operne literature. Izvrsten Manrico je Franci, ki je imel letos daljši študijski dopust, da ob svojem izredno bogatem glasovnem materialu lahko še nekoliko izpopolni svojo tehniko; prav lepe kreacije pa nam nudijo tudi ostali sodelujoči z Jankom, Lupšo, Bašičevo, Kogejovo in Barbičevom na čelu.

Modest Sancin, ki nam je že v drami prikazal nešteto izrednih in popolnoma svojskih kreacij, se je prav tako sijajno izkazal tudi v operi. Kot zaljubljeni natak Leopold nam je v operi »Pri belem konjčku« postavil na oder izvrstno operetno figuro, ki ob ostalih sodelujočih s Poličevom, Barbičevom, Japlevo, Pečkom in B. Saneinom na čelu, lepo poživlja že tako izborno uprizoritev. Največ smeha pa velja seveda še vedno originalnemu Ribničanu Kotenini, s katerim je Zupan nedvomno prekosil samega sebe. Pridite in pogledite!

Mariborsko gledališče

Petek, 10. novembra: Zaprti. (Gostovanje v Celju.)

Churchill o vojni na morju

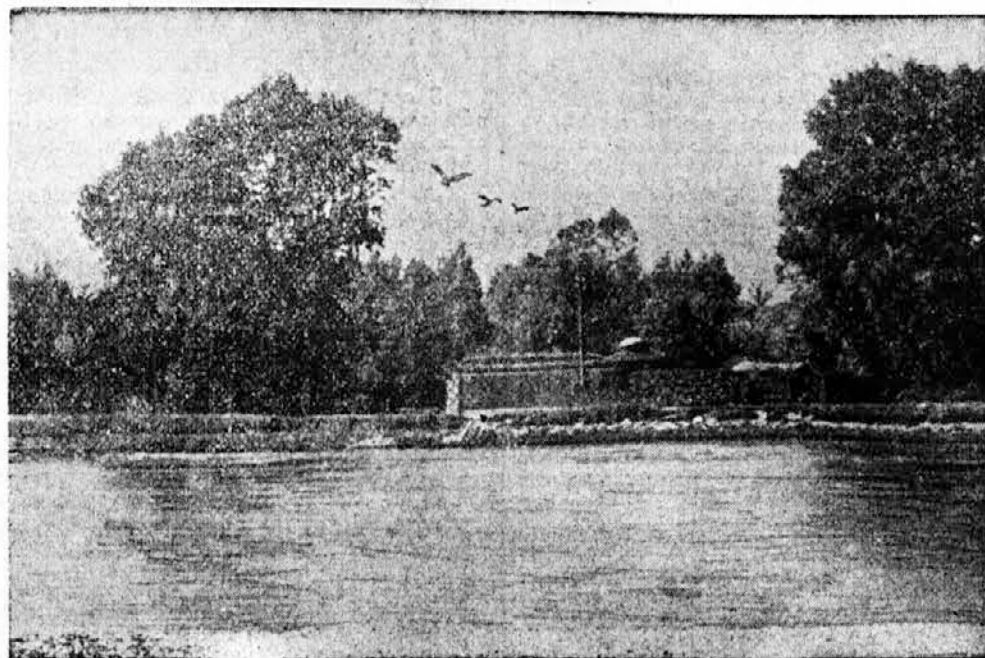
Lep čas se že dogajajo dan za dnem na morju težki spopadi med nemškimi podmornicami in letali na eni strani, ter med angleškimi pomorskimi silami na drugi. Vsaka stranka daje svoja poročila. V sledečem prinašamo angleško mnenje in izjavo o teh bojih ter njih izidih:

Mornariški minister Winston Churchill je dal pred kratkim v Spodnjem domu izjavo o položaju na morju. Podobno izjavo je dal lord Chatfield v Gornjem domu. Churchill je pojasnil, kako je bila potopljena »Royal Oak«. Dejal je, da je obramba Scapa Flowa obstajala iz vseh vrst obrambnih sredstev in da so častniki potem, ko je prvi torpedo zadel »Royal Oak« menili, da to ni mogel biti torpedo. Najprej so pričakovali nevarnosti iz zraka. Zaradi tega je velik del posadke zasedel mesta v oklopnih delih ladje, ker so mislili, da gre za zračni napad, ali pa je nastala eksplozija v notranjosti ladje. V tem hipu pa je bil izstreljen že drugi torped. Mornariško ministrstvo, je naglasil Churchill, nosi glavno odgovornost ter je zabičalo, da je po tej bridki izkušnji v bodoče treba podvzeti vse potrebne in možne ukrepe, da ne bi nastala ponovno taka zmedenost. Storjeno bo v bodoče vse, kar se da storiti. V začetku vojne je vojna mornarica pretrpela več človeških žrtev kakor druge francoske in angleške jedinice na kopnem in v zraku. Vsaka človeška žrtev je bila takoj sporočena. Dodajam, da je v začetku vojne bila naša podmornica »Oxley« uničena zaradi nesrečne eksplozije pod okoliščinami, ki jih ne bi bilo primerno v sedanjem času objaviti.

Sicer naj Spodnji dom ne misli, da so izgube na morju bile edine izgube, toda to, kar sem pred šestimi tedni izjavil v Spodnjem domu z nekimi pridržki, ponavljam danes lahko z mnogo trdnjšim prepričanjem: da smo mi končno obvladali podmorniške napade. V drugih štirih tednih vojne je sovražnik uničil 62.000 ton angleških ladij, to je pa za polovico manj kakor so znašale izgube v prvih štirih tednih vojne. Istočasno pa smo zaplenili 52.000 ton sovražnih ladij, 27.000 ton ladij, nakupljenih v inozemstvu ter 57.000 ton novozgrajenih ladij, kar v 4 tednih predstavlja čisti dobiček 64.000 ton. V toku prvih 8 tednov vojne je bila angleška izguba na tonazi manjša kot tretjina odstotka v celotni tonazi. Zanimivo je naglasiti, da je eno najvažnejših posadk ujeta naša vojna ladja »Arc Royale«, ki so jo Nemci že tolikokrat »potopili«. Ko omenjam nesmiselne trditve, ki so jih širili Nemci povsod po svetu, lahko izjavim, da se bomo mi radevolje spustili v borbo z vso nemško mornarico, tako da bomo uporabili pri tem samo tiste ladje, za katere Nemci trdijo, da so jih uničili. V prvih dveh mesecih vojne so angleške in nevtralne ladje pripelale v Anglijo čez 10 milijonov ton blaga, izgube pa znašajo manj kot 250.000 ton. Istočasno pa smo mi zaplenili čez 400.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo. Navzlic izgubljenim 250.000 tonam ostane še vedno čez 100.000 ton v našo korist. Če omenjam težave, ki so nastale pri naših obsežnih trgovinskih zvezah zaradi napadov na naše ladje, se mi zdi potrebno, da se zahvalim tisočim in tisočim ljudem, ki na vseh delih zemeljske oble pomagajo delovati mehanizmu, ki zagotavlja resnično svobodo

morja, svobodo, kakor je vladala v vsaki vojni, katere smo se udeležili.

Vračam se k ofenzivi proti podmornicam, je nadaljeval Churchill. Težko je navesti podrobne številke, ker so bile številne podmornice potopljene na odprtem morju, ne da bi pustile za seboj kakšno sled. Lahko dvomimo v posameznem primeru, v katerem ni bil rešen noben brodokolmec, ali kjer niso našli nobenega trupla ali pa vsaj ostanka podmornice. Lahko pa računamo z verjetnostjo, da se vsak teden potopijo 2-4 podmornice. Toda omeniti moram, da Nemci pridno večajo mornarico in da ji dodajajo tedensko po dve novi podmornici; v 10 tednih bi to morda naneslo 20 podmornic. V vsakem primeru moramo pričakovati, da bo januarja stalo na razpolago sovražniku 100 podmornic, seveda, če ne upoštevamo, koliko jih bo v tem času potopljenih. Iz tega vidimo, da stojimo pred dolgo in neprestano borbo. Sedaj je v gradnji trikrat več posebnih ladij za borbo proti podmornicam kakor v začetku vojne. Veliko število ladij pa je bilo posebej pripravljenih za to nalogo. Pojavile se bodo že spomladi 1940. Zato lahko, kar zadeva gmočno plat borbe, gledamo z zaupanjem v bodočnost. Vendar pa ne bo samo gmočna plat odločala v tej borbi. Najboljše točka so za sovražnika njegove posadke, ki imajo premalo izkušenih častnikov ter mornarje. Razen tega pa lahko konča spopad, iz katerega se vrne od štirih oseb samo ena, in še ta težko prizadeta in preizkušena, s kaj neprijetnimi posledicami. Storili smo vse za napredek naše mornarice. Opozoriti pa moram Spodnji dom, da nas utegnejo kljub temu zadeti nadaljnje izgube, kajti nedotakljivi in neranjivi ne bo nihče niti v bodoči vojni. V tej vojni ne bo dobe, ko bi bilo morje popolnoma varno, toda mislim, da tudi ne bo dobe, v kateri ne bi mogel v redu potekati ves zavezniški promet. Pretrpeli bomo izgube, toda z vztrajnostjo in z obsežnimi ukrepi, menim, bomo na koncu vsekakor premagali sovražnika. Upreti pa se moramo ne samo podmorniškim napadom, temveč tudi nevarnostim, katere ustvarjajo sovražne križarke, ki plovejo po morju. Ugotovljeno je, da sta ena ali mogoče celo dve tako imenovani linijski ladji pluli v zadnjih šestih tednih po Atlantskem oceanu ob trgovskih poteh. Vendar pa je značilno, da ti ladji navzlic stalnemu prometu ne moreta zapleniti ničesar, kar bi bilo omembe vredno. Na koncu svojega govora je Churchill dejal, da sta bili doslej od ladij, ki so plule na površini, potopljene samo 2 ladji s skupno tonazo 10.000 ton. Podmornice pa so potopile ladij s skupno tonazo 212.000 ton. Če se spomnimo, kako resno smo gledali na pojav površinskih napadov, preden je začela vojna, potem nam daje sedaj hrabrosti dejstvo, da ti površinski napadi niso prizadejali vidnejše škode niti trgovinski mornarici. Reči pa moram, da obstaja za to še vedno nevarnost, vendar pa smo se nanjo pripravili. Omeniti moram dalje pomembno pomoč francoske mornarice. Po dolgotrajnem trudu admirala Darlana in mornariškega ministrstva je vstala veličastna francoska pomorska sila. Francoska mornarica nam ni samo v vsakem oziru pomagala, temveč nam je odvzela z vedno močnejšim sodelovanjem tudi veliko bre-

Pogled na nemške utrbe ob Renn.

me. Izraziti moram občudovanje, da je Francija, ki je prevzela tolikšne napore na kopnem, mogla istočasno prispevati tako veliko ojačenje tudi na morju. Na koncu svojega govora je Churchill dejal: Spodnji dom ne sme podcenjevati skrajnih naporov, ki jih zahtevamo od naših mornarjev in častnikov v vojni kakor tudi v trgovinski mornarici pri angleškem in zavezniškem trgovanju po

vsem svetu. K sreči bo okrepitev, ki jo bo dobila mornarica, ker bo zvišano število lahkih ladij, olajšala napore moštva in strojev. V ministrstvu vojne mornarice preučujemo sedaj, kako bi se dale ublažiti težke delovne zahteve pri naši mornarici. Po 9 tednih vojne, menim, se bomo lahko nadejali, da se bo na morju končalo vse dobro. Morje pa je pogost, na koncu odločalo.

Zgodba z Haydnovo lobanjo

Zemski ostanki Georga Friedricha Haydna so pokopani v Eisenstadtu v Burgenlandu. Njegova lobanja pa je na Dunaju v muzeju »Gesellschaft der Musikfreunde«. Ob proslavi 200-letnice Haydnovega rojstva je odbor za prireditve ter proslave zahteval od Dunaja, naj izroči Haydnovo lobanjo, da jo bodo položili k ostalim delom Haydnovih zemskih ostankov. V Eisenstadtu je namreč pri Haydnovem okostju tuja lobanja. Zelo zanimiva je zgodba teh dogodkov, zato jo v sledečem obnovljamo:

Dne 31. maja 1809 je Haydn umrl. Osem dni po pogrebu sta prišla tajnik grofa Esterhazyja, Josef Karl Rosenbaum in upravitelj temnice, Johann Peters, oba navdušena oboževalca Haydnove glasbe, ponoči na pokopališče. Podkupila sta grobarja Jakoba Demutha, da je odprl grob in odrezal Haydnovo glavo od trupla. Glavo so odnesli k Johannu Petersu in jo tam pazljivo preparirali. Do leta 1820 je lobanja ostala v posesti Rosenbaumovi. Tega leta je bil Haydnov grob ekshumiran, ker so nameravali prenesti njegove zemске ostanke v Eisenstadt. Pri tej priliki je bil odkrit ta primer. Policija je uveljavila preiskavo in dobila Rosenbaum. Ta pa je bil zvit mož ter je namesto prave lobanje izročil tujo. To, tujo lobanjo, so dali k Haydnovemu okostju. In tako so več desetletij mislili, da so v Eisenstadtu pokopani vsi Haydnovi zemski ostanki.

Medtem pa so se odigrali razni dogodki. Ko je Rosenbaum začutil, da se mu blizu zdajnja ura, je dal k sebi poklicati svojega prijatelja Johanna Petersa ter mu je predal pravo Haydnovo lobanjo. Naročil mu je, naj skrbno čuva to relikvijo in jo nekoč preda dunajskemu konservatoriju. Ko je sestavljal svojo oporoko, je na kraju dokumenta zapisal tole: »Ta lobanja naj bo izročena dunajskemu konservatoriju šele po moji smrti. To želim zato, da bi se izognil morebitnemu preganjanju od strani oblasti. To je prava Haydnova lobanja, kar potrjujem s svojo najsvetejšo prisego. Tako naj mi Bog pomagal! — Leta 1839 je umrl Peters. Njegova vdova je predala lobanjo dr. Karlu Hallerju, zdravniku, ki je bil zdravil njenega moža. Bala se je namreč, da se v svojo stvar ne bi vmešala policija. Leta 1852 je dr. Haller lobanjo predal slavnemu dunajskemu anatomu Rochitanskemu, ki jo je mnogo let čuval v svojem zasebnem muzeju. Njegov naslednik, profesor Kündrat, je lobanjo izročil sinovom Rochitanskega, ker je menil, da gre za privatno lastnino. Ti sinovi so leta 1895 postavili z »Gesellschaft der Musikfreunde« na Dunaju protokol, po katerem prepustijo lobanjo muzeju omenjenega društva, toda pod pogojem, da predajo dragoceno relikvijo mestnemu muzeju, v slučaju, če bi bila »Gesellschaft der Musikfreunde« razpuščena. Istočasno so lobanjo tudi pregledali. O aktu predajanja

je bilo govora na seji mestnega zastopstva na Dunaju 4. aprila 1895. Na seji so z zahvalo sprejeli poročilo.

Prepir, ki je zdaj nastal o tem, ali naj bi bila lobanja prenesena v Eisenstadt, še ni končan. »Gesellschaft der Musikfreunde« namreč zastopa stališče, da o tej reči ne more po svoji svobodni volji odločati, ker je bila lobanja dobila le pod pogojem, da jo mora v slučaju, če bi bila razpuščena, izročiti mestnemu muzeju. Društvo se torej ne čuti izključnega gospodarja in lastnika te relikvije ter se že danes naprej vnaprej skuša zavarovati pred morebitnimi bodočimi očitki, češ da ni postopalo pietetno. Nazadnje pa bo Haydnova lobanja, kakor vse kaže, vendarle promala v Eisenstadt, kjer že leže ostali Haydnovi zemski ostanki. Dolgo časa je bilo potrebno, preden so se dogovorili, da bo lobanja vrnjena v Eisenstadt, kjer bo dobila mesto tam, kjer je zdaj Haydnovo okostje, v malem muzeju.

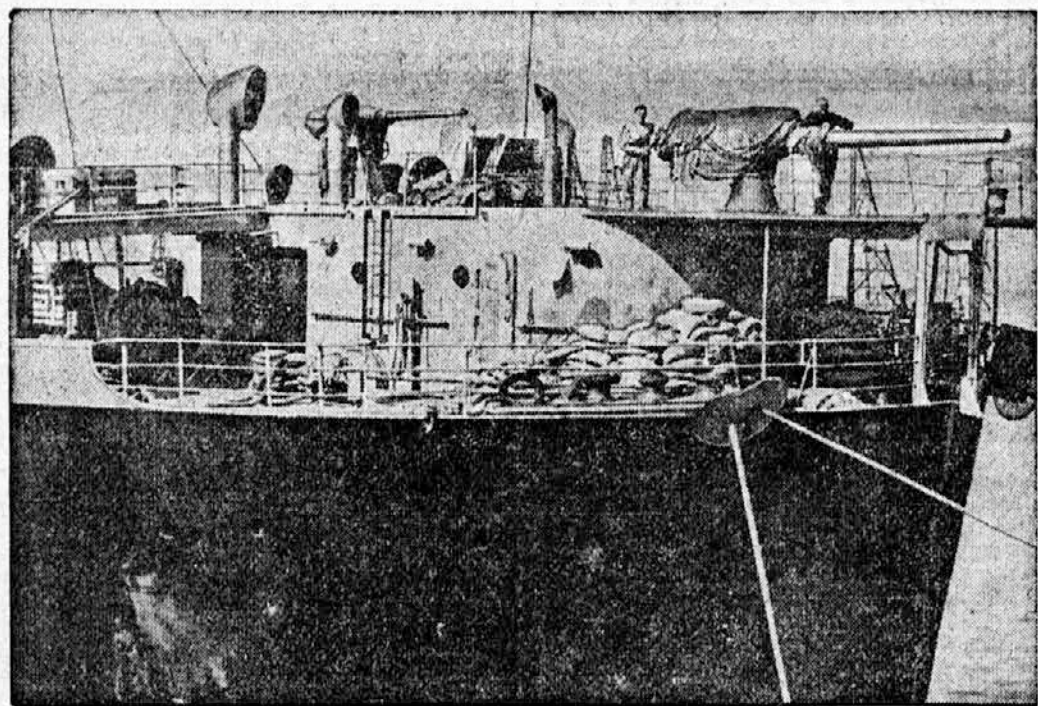
Program radio Ljubljana

Petek, 10. nov.: 7. Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11. Solaski ura: Glasba starih narodov (g. St. Prek) — 12. Naši napisi (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13. Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14. Poročila — 16. Zenska ura: Gospodinsko knjigovodstvo (ga. Vida Persuh) — 18.20 Rokaj valček (plošče) — 18.40 Francoska (g. dr. St. Leben) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Naš in spekelja drž. obrambe — 19.40 Objave — 20. Plošče — 20.30 Koncert Sodeluje ga Angela Haue Megia in Radij orkester — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Veseli zvoki (plošče).

Sobota, 11. nov.: 7. Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12. Plošče za ploščo pisane zmes, godba vesela in pesmice vmes — 12.30 Poročila, objave — 13. Napovedi — 13.02 Plošča za ploščo pisane zmes, godba vesela in pesmice vmes — 14. Poročila — 17. Otroška ura: a) Dr. B. Magajna: Rado in Ljuba — 6. branje bere avtor sam. b) Nastop otrok, vodi. gđ. Slavica Vencanč — 17.50 Pregled sporeda — 18. Z. delopust, igra Radij. orkester — 18.40 Med ameriški Slovenci (g. Demšar Viktorijan) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Srbi in rHvati v vojskah tujih vladarjev (Božidar Rašić, Zgb) — 19.40 Objave — 20. O zunanjih politiki (g. dr. Al. Kuhar) — 20.30 Vesel 21. valski krog: Sonce v znaku škorpiona po nebeskem svodu roma. Kak zato je tvoj značaj — ta večer pove ti naj. Pisan večer. Izvajajo člani radij. igral. družine — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Veseli konec tedna (Radij. orkester).

Drugi programi

Petek, 10. nov.: Belgrad-Zagreb: 20. Simfonični koncert (Zinka Kuno-Milanov) — Sofija: 19.50 Verdi (jeva) opera — Faltstaff: Ankara: 19.10 Orkestralni koncert. 20.30 Operetna glasba, 20.45 Jazz — Berolinster: 20.45 Operna glasba, 21.30 Beethovenov koncert, 22.05 Balalajke — Budimpešta: 19.30 Opera — Bukarest: 19.35 Opera — Hilversum: 19.35 Španska glasba, 20.30 Orkestralni koncert, 21.20 Kvartet, 22.40 Komorni koncert — Stockholm-Hörby: 20.30 Orkestralni konc., 21.15 Igra, 22.15 Verdijevo »Pogubljenje« — Trst-Milan: 17.15 Vokalni koncert, 21. Igra, 22.20 Vokalni in pianinski koncert — Rim-Bari: 21. Indijska igra »Sakuntala« — Florencia: 21.15 Moderna glasba, 22. Violina — Reykjavik: 21.45 Konservatorski koncert — Oslo: 20.45 Pijano, 22.15 Italijanska glasba — Sottens: 21.20 Orkestralni koncert.

Tako so zavarovane angleške trgovske ladje, da bi se lahko branile pred nemškimi podmornicami. Nemci pravijo, da pomenijo topovi na trgovskih ladjah kršitev mednarodnega pomorskega prava. Po njihovi razlagi tega prava bi se morale trgovske ladje mirno pustiti potapljati.

A. G. Barrili

DVE BEATRICI

»Dobrota se vedno skuša skriti,« je odvrnil don Cristoval. »Dobro vem, da je vaša zasluga, da mi je kraljica veak dan bolj naklonjena. Pravkar sem šel mimo nje. Nasmehnila se je in mi rekla ljubivo: Ne dvomite, da nimam navade lagati. Če je kraljica prijazna Markiza je nekaj trenutkov v zadregi molčala, nato pa je rekla: »Dobro veste, da sedaj niste govorili s kraljico, ete to storili prej in in vaše besede niso ostale brezplodne.«

»Niti najmanj ne dvomim o vaši resnicoljubnosti. Uverjen pa sem, da, če niste storili ničesar, gotovo ni bilo temu vzrok pomanjkanje dobre volje. Če sedaj niste govorili s kraljico, ete to storili prej in in vaše besede niso ostale brezplodne.«

»Naj bo torej tako, kakor trdite, « je dejala markiza, želeč preiti na drug pogovor. »A vi, kaj delate, medtem?«

»Studiram, gospa. Pripravljam se na veliko srečo, ki tako dolgo noče priti.«

»Prav je tako. Pripovedovali so mi, da je vaše stanovanje polno načrtov, zemljevidov in drugih takih reči.«

»Saj edino le v delu najdem tolažbo.«

»Res je, « je zašepetala Beatrice. »Delo je vedno tolažba. Ali nimate nobene druge?«

»Gospa... gospa!« je sarkastično ponovila markiza. »Ali mi nimate ničesar drugega povedati? Vsak izmed nas ima kakšno majhno tolažbo. Tudi vi gotovo niste brez nje. Vaš mali Ferdinand, na primer... Ali je zdrav?«

Začuden jo je pogledal.

»Hvala, gospa, zdrav je, « je kratko odgovoril. Njegov pogled je bil tako žalosten in njegov glas tako spremenjen, da je markizina jeza v hipu izginila.

»Nisem vas hotela raniti, « je dejala s tihim glasom.

»Ne gospa, « je odgovoril don Cristoval. »Nič ne more še povečati moje bolečine. Moj ubogi otrok!«

»Ubogi? Zakaj? Saj nosi vaše ime. Sin tako velikega očeta pač ne more biti nesrečen.«

Don Cristoval je molče sklonil glavo.

»Ali je lep?« je nadaljevala markiza. »A rada bi ga poznala. Napravite mi to veselje, don Cristoval.«

»Gospa, « je odvrnil. »Bila bi prevelika čast zame.«

»Hočem ga videti!« je vzklila Beatrice. »Imam tako rada otroke. Kje stanuje?«

»Blizu mestnih vrat, « je mirno odvrnil don Cristoval.

»Ali ga smem priti pogledat?«

»Če tako želite... da.«

»Prav. Toda, ali morete zapustiti kraljico?«

»Ne skrbite. Počakajte me pri izhodu.«

Don Cristoval se je priklonil in hotel oditi.

»A ne čakajte me pri mestnih vratih, « je še pristavila markiza, »ampak pred kraljevo palačo.«

Don Cristoval je ubogal; saj mu drugega tudi ni preostalo. Vendar pa ga je prevzela velika žalost. Koliko si je prizadeval, da bi edina njegova zabloda ali bolje njegova največja bol, ostala skrita. Gotovo je nekdo, ki mu je bil sovražnik, razkril markizi njegovo skrivnost z namenom, da bi mu škodoval.

Tako zatopljenega v misli, ga je našla markiza.

»Nisem mislila, da vas najdem še tukaj, « je rekla in se mu približala.

»Zakaj? Veleli ste mi, naj vas počakam. Izpolnil sem vaše povelje.«

»Prav je tako; hvaležna sem vam. Bala sem se, da boste hiteli domov, da obvestite družino v veliki časti..., kakor ste se izrazili prej.«

»Res je velika čast za nas. Vendar se mi je zdelo, da se s tem, da se pokažejo takšni kot smo v resnici, najbolj oddolžimo sreči, ki nas je doletela.«

»Pojdita torej, « je nestrno dejala markiza.

Na trgu sta srečala nekega viteza, ki se je markizi globoko priklonil ter jo žalostno in obenem očitajoče pogledal. Bil je poveljnik kraljeve garde, don Alfonso de Ojeda.

»Vedno in povsod se mi nastavlja, « je dejala markiza, ko se je oddaljila. »Povejte mi, don Cristoval: ali ni brezpomembno nadlegovati žensko, o kateri veste, da vas ne mara in ko ste spoznali, da ni za vas nobenega upanja več?«

»Upanje! Lahko govorite tako. Toda, ali ne veste, da upanje ne umre tako hitro v moškem srcu.«

»Mogoče. Vendar se mi ta človek zdi pravi norec, ker me ne neha nadlegovati. Sicer pa me veseli, da me je videl v vaši družbi.«

»Prosim vas, gospa, ne šaljite se s takimi stvarmi, « je resno povzel don Cristoval. »Čeprav je vaše ime tako spoštovano, nikoli ne vem, kaj zmorejo hudobni ljudje. In tudi če bi vaš ugled ne trpel, morejo obrekovalci škodovati meni in spremeniti moje prijatelje v sovražnike.«

»Vaši neprijatelji so tudi moji sovražniki, « je vzklila markiza. Ko sta dospela v bližino mestnih vrat, se je don Cristoval ustavil pred nego hišo, ki je na zunaj bila podobna samostanu.

Tudi Beatrice se je ustavila. Njen spremljevalec pa je vzel v roke veliko kladivo, ki je viselo ob vratih in potkal z njim trikrat na vrata. Na oknu nad vhodom se je pojavila neka ženska, ki pa je takoj izginila, ko je spoznala gospodarja. Kmalu so se odprla vrata in markiza je vstopila s svojim spremljevalcem.

Neka ženska se je umaknila, da jima napravi prostor. Markiza je hipoma uprla pogled vanjo. Bila je le rečna služkinja. V istem hipu pa je zagledala na dvorišču otročička rdečih lic in plavih las, ki je z dvignjenima ročicama tekel naproti don Cristovalu. Brez dvoma je bil to mali Ferdinand, sin lepe Kordovanke, Beatrice Enriguez.

Dve nasprotni čustvi sta se borili v markizini duši: prvo jo je vlekel k otroku, drugo jo je oddaljevalo od njega. Nemo je zrla don Cristovalu, ki se je sklonil in poljubil otroka, nato pa ga ji je pokazal v njegovem pogledu je bila tiha prošnja. Sklonila se je in iztegnila roke proti otroku, toda hipoma jih je zopet umaknila; vendar pa se je takoj zopet obvladala, znova iztegnila roke, dvignila ubogo nedolžno dete in ga privla na prsi.

Otrok se ni branil. Pogledal je lepo neznanko s svojimi modrimi očmi, v katerih je odsevalo začudenje in nezaupljivost. Kmalu pa je otroška radovednost premagala strah. Iztegnil je ročice in jih vtaknil v markizine črne kodre, ki so se ji vsipali izpod črnega pajčolana, obroblinega z zlatimi čipkami.

Pestunja se je približala in mu hotela zabraniti.

»Ne tako, dušica, « je rekla.

»Pustite ga, « je vzklila markiza. »Tako rada imam otroke. Moj mali angelček, « je rekla otroku, »ne boj se me.«

Otrok je ves srečen začel grebeti po njenih kodrih in previdno otipavati zlate čipke.

»Ali si ti moja maimca?« jo je vprašal, ko ga je markiza poljubila na rožnata lica.